

Answer for this question is possible to give analyse projects-two of a trade of law «On turnover of agricultural land setting" - №5535 and №5535-1, that now are on consideration of the Verkhovna Rada, and also appealing to foreign experience.

Supporting the basic idea of such analysis, authors consider however it wise to touch even in the basic lines of history and, so to say, source of existent problem.

From history it is known that bolshevists defended nationalization of land.

Exposing political-law maintenance of nationalization of land, it is necessary to say, that nationalization is transmission of all earth in property of the state.

So, In our view, unsurprising is that in opinion of many researchers, except the forms of right of ownership adopted in the Land code of Ukraine on land (private, communal and state there is also a right of ownership on land of the Ukrainian people.

Two decisions of the Constitutional Court of Ukraine is in relation to interpretation of cm.5 Constitution of Ukraine shows direct connection between exceptional plenary powers exactly of people to change bases of constitutional line-up and by his plenary powers in relation to the observance of this line-up.

Unfortunately there is no legal discussion, and accordingly, a legal mechanism is not exhaust in relation to the use of foreign experience in relation to the sale of agricultural lands.

Foreign practice testifies that laying of admittance to the landed market of foreigners was applied in Poland, Romania, Bulgaria and Hungary, and in Croatia, Serbia and Moldova complete prohibition on alienation of earth in behalf on foreigners exists and until now.

In our case introduction of temporal limitations looks fully logical and will allow to Ukrainians to a full degree to realize the right on a receipt in property of earth of the agricultural setting and to form a market in accordance with present purchasing power of population.

However the suggestions are thrown out about the necessity of input for the Ukrainian legislation of norms that should have taken into account the features of nationally-historical way of development of the country

Key words: moratorium; land reform; right of ownership of the Ukrainian people.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2018 р.

УДК 351.746.1: 343.71

І. Ф. Хараберюш

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ВЛАСНОСТІ ЗАСОБАМИ ОХОРОННОЇ ТЕХНІКИ

У статті розглядаються охоронна техніка як наукова категорія, складова дисципліни «Спеціальна техніка правоохоронних органів» та засіб охорони об'єктів. Визначаються поняття, система та завдання охоронної техніки. Виділяються правові засади використання охоронної техніки та організаційні структури її застосування для охорони об'єктів.

Ключові слова: охоронна техніка, охоронна діяльність, категорія, класифікація, організація.

Постановка проблеми. Дослідження питань ефективного забезпечення безпеки власності (населення, промислових об'єктів, організацій, торгівельних об'єктів тощо) у

сучасних умовах є особливо актуальним у зв'язку зі зростанням кваліфікованих злочинів, економічною нестабільністю, комп'ютерними злочинами, промисловим шпигунством.

Охорону об'єктів державної та інших форм власності в Україні здійснюють учасники ринку охоронних послуг, на якому діють: поліція охорони та приватні охоронні структури.

Засоби захисту людини і його майна розбудовувалися протягом тривалого періоду від найпростіших засобів фізичного захисту житла людину до сучасних систем безпеки. Найбільшого поширення набули системи охоронно-пожежної сигналізації, застосування яких досить ефективно вирішує проблеми забезпечення безпеки за допомогою технічних засобів охорони.

Найбільш ефективним є комплексне вирішення завдання забезпечення безпеки об'єктів усіх форм власності з використанням інтегрованих систем. Як правило, до їх складу крім систем охоронної й пожежної сигналізації входять системи контролю й керування доступом і охоронного телебачення. В інтегрованих системах контроль і керування всіма технічними засобами здійснюють за допомогою передових комп'ютерних технологій з використанням сучасних апаратно-програмних засобів.

Динаміка світового розвитку апаратно-програмних засобів забезпечення комплексної безпеки об'єктів диктує необхідність не тільки вивчення сучасних технічних засобів охорони, але й відстеження тенденцій їх розвитку в перспективі. Тому широке застосування сучасних систем безпеки для захисту об'єктів вимагає й відповідного підходу до організаційно-правового забезпечення захисту власності технічними засобами охорони.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням охорони об'єктів технічними засобами охорони приділяли увагу науковці В.В. Волхонский [1], І.І. Груба [2], Р.Г. Магауєнов [3], П.В. Мокренко [4], В.О. Рижова [5], В.Г. Сінілов [6] та інші. Однак усі їх роботи мають певні розбіжності щодо визначення елементів технічних засобів охорони, улаштування охоронної сигналізації, принципів та організації її побудови. Взагалі не визначено місце охоронної техніки в системі технічних засобів, що використовуються в правоохоронній діяльності, потребує уточнення її поняття та правові засади використання.

Мета дослідження. Метою статті є визначення охоронної техніки як розділу спеціальної техніки, виділення її поняття, завдання, системи та організаційно-правових основ її використання для захисту власності.

Виклад основного матеріалу. Охоронна техніка, що використовується суб'єктами охорони, є складовою більш широкого поняття «спеціальна техніка» взагалі та «спеціальна техніка правоохоронних органів» зокрема. В наших попередніх дослідженнях ми дійшли висновку, що систему спеціальної техніки правоохоронних органів як галузі науки складають: криміналістична техніка, оперативна техніка, організаційна техніка, *охоронна техніка* [7, с. 25]. Тому треба враховувати, що в охоронній техніці, як складової спеціальної техніки, тісно поєднуються, з одного боку, методи наукового пізнання свого предмету, а, з іншого, – методи практичної діяльності у відповідності з напрямком використання охоронної техніки.

Виходячи з цього можемо стверджувати, що охоронна техніка – це спеціальна техніка, яка використовується для охорони об'єктів різних форм власності.

Охоронна техніка як складова вчення спеціальна техніка правоохоронних органів – це сукупність наукових положень і рекомендацій щодо застосування технічних, програмно-технічних, програмних засобів, речовин, інформаційних систем та природничо-наукових і спеціальних методів їх використання під час виконання завдань

суб'єктами охоронної діяльності.

Як складова дисципліни «Спеціальна техніка правоохоронних органів» охоронна техніка має свій предмет – системи та види засобів, призначених для охорони об'єктів, організаційно-методичні, правові та тактико-технічні основи їх застосування і чітко визначенні завдання:

1. Розкрити значення застосування науково-технічних засобів у діяльності суб'єктів охорони, спрямованої на захист власності.

2. Забезпечити засвоєння знань про природничо-наукові передумови, основні тенденції та проблеми впровадження й застосування засобів охоронної техніки; про форми та методи політики, яку проводить Україна щодо захисту права власності технічними засобами; про основні вимоги, напрямки й заходи щодо забезпечення ефективного впровадження та використання засобів охоронної техніки; про перспективи розвитку охоронної техніки.

3. Забезпечити висвітлення та опанування певного комплексу організаційно-методичних, правових, тактико-технічних знань з урахуванням існуючого передового досвіду під час навчання.

Як засіб охорони об'єктів охоронна техніка – це сукупність технічних засобів охорони (охоронно-технічні засоби, охоронна сигналізація) і методів, які правомірно використовуються для виявлення, фіксації, дослідження, оцінки та використання інформації щодо охорони об'єктів різних форм власності.

Аналіз думок певного кола науковців [1; 2; 3; 4; 6; 8], наші попередні дослідження [7; 9] та власний практичний досвід роботи в практичних підрозділах Державної служби охорони МВС України дозволяють зробити висновок, що завданнями охоронної техніки є:

- підвищення надійності захисту об'єктів, що охороняються;
- виявлення порушника й визначення місця його проникнення;
- контроль стану безпеки охоронюваних об'єктів;
- полегшення умов праці співробітників охорони;
- зниження чисельності особового складу охорони;
- зниження вартості охорони;
- підвищення рівня попередження та розслідування злочинів по «гарячих слідах» (крадіжки, розбійні напади);
- виконання завдань загальної профілактики правопорушень.

На нашу думку, систему охоронної техніки повинні складати елементи, до яких входять *загальні положення, галузь застосування та функціональне призначення засобів охоронної техніки*. Загальні положення повинні визначати основні поняття, завдання охоронної техніки, загальну характеристику технічних засобів охорони, прийомів і способів їх застосування, нормативно-правову регламентацію використання, значення в загальній системі охорони.

За галуззю застосування технічні засоби охорони (охоронна сигналізація), на нашу думку та позицію більшості наведених вище науковців та фахівців, поділяються на три групи: охоронні; пожежні; комбіновані (охоронно-пожежні).

Щодо функціонального призначення, то в цьому питанні немає однозначної позиції. Так В.Г. Сінілов вважає, що система охоронної й тривожної сигналізації містить у собі: засоби виявлення – сповіщувачі, датчики; засоби тривожної сигналізації – кнопки, педалі, сповіщувачі; засоби збору, обробки й відображення інформації – приймально-контрольні прилади (ПКП), контрольні панелі, концентратори, комп'ютери, адресні й релейні модулі, світлові й звукові оповіщувачі й т. ін. [6, с. 75].

О.М. Дементьев та Г.В. Дементьева вважають, що основу комплексу технічних

засобів охорони становлять: засоби виявлення; технічні засоби спостереження; системи збору, обробки, відображення й документування інформації; засоби контролю доступу; допоміжні засоби й пристрої (блоки резервного електроживлення, переговорні пристрої тощо). Крім того, в особливо необхідних умовах застосовуються спеціальні засоби захисту інформації, пошуку техніки підслуховування, спостереження тощо, а також спеціальні засоби виявлення й знешкодження диверсійно-терористичних засобів [8, с. 24]. Ми вважаємо, що така класифікація дуже роздроблена і може бути спрощена, враховуючи, що окремі засоби охоронної техніки є універсальними та багатофункціональними пристроями і можуть об'єднати деякі з вказаних вище класифікаційних груп.

Автори курсу лекцій з дисципліни «Спеціальна техніка» кафедри кримінального права та митної справи Новосибірського державного аграрного університету вважають, що за функціональним призначенням засоби охоронно-пожежної сигналізації поділяються на три групи, що включають такі засоби:

1) виявлення (сповіщувачі), призначені для одержання інформації про стан контрольованих параметрів (світловий промінь, СВЧ-поле, інфрачервоне випромінювання тощо);

2) сповіщення (приймально-контрольні прилади, оповіщувачі), призначені для приймання й перетворення службової й тривожної інформації й видачі оповіщення;

3) передачі інформації (системи передачі повідомлень у складі – кінцевого пристрою, ретранслятору й пульта централізованого спостереження), призначені для передачі по каналах зв'язку, обробки й зберігання інформації (повідомлень про проникнення, службових і контрольно-діагностичних повідомлень, а також для передачі й приймання команд телекерування) [10, с. 19]. Ця класифікація здається нам більш придатною для структурування системи охоронної техніки. Але вона також, на нашу думку, не відповідає вимогам універсалізації та спрощення структурної конструкції.

Ми вважаємо, і це підтвердила багаторічна практика, що найбільш придатною для структурування охоронної техніки за функціональним призначенням є така класифікація:

- технічні засоби виявлення (датчики), призначені для одержання інформації про стан контрольованого параметра;

- технічні засоби сповіщення (ПКП, концентратори, пульти централізованого спостереження), призначені для прийому, перетворення, передачі, зберігання, обробки і відображення інформації, яка надходить від датчиків.

В свою чергу технічні засоби виявлення та сповіщення також поділяються за різними ознаками, мають дуже великий перелік моделей та модифікацій. Але це має бути предметом обговорення та аналізу іншої роботи.

Нами надана узагальнена система засобів охоронної техніки, яка дозволить нам більш обґрунтовано розглянути організаційно-правові основи охорони власності цими засобами.

Правова природа охорони права власності в нашій державі вимагає її реалізації шляхом комплексного застосування організаційно-технічних інструментів. Цьому сприяють нормативно-правові акти, як визначив І.О. Личенко, що належать до різних галузей права:

– *конституційного* – стаття 41 Конституції України встановлює принцип, згідно з яким кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним;

– *господарського* – стаття 133 Господарського кодексу України визначає, що держава забезпечує рівний захист майнових прав усіх суб'єктів господарювання (п. 3);

– *цивільного* – стаття 386 Цивільного кодексу України вказує, що держава забезпечує рівний захист прав усіх суб'єктів права власності (п. 1). Власник, права якого порушені, має право на відшкодування завданої йому майнової та моральної шкоди (п. 3).

– *адміністративного* – Глава 6 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначає перелік адміністративних правопорушень, які посягають на право власності;

– *кримінального* – Розділ 6 Особливої частини Кримінального кодексу України визначає види діянь, які визнаються злочинами проти власності, та особливості відповідальності за них.

Система законодавства щодо охорони права власності включає:

- Закони України: «Про Національну поліцію» (ст. 13), «Про охоронну діяльність»;

- акти Кабінету Міністрів: постанови Кабінету Міністрів України від 10.08.1993 № 615 «Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності» (зі змінами), від 11.11.2015 № 937 «Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності», від 13.10.2015 № 834 «Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» (зі змінами), від 18.11.2015 № 960 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності», від 11.02.2013 № 97 «Про затвердження переліку спеціальних засобів, придбання, зберігання та використання яких здійснюється суб'єктами охоронної діяльності».

Охорона права власності є одним із основних завдань Національної поліції України, що втілюються шляхом створення умов, які унеможливають або ускладнюють спроби завдати шкоди чужій власності, знищити її або незаконно привласнити, чи заволодіти нею. Особливе місце в системі нормативно-правового забезпечення охорони права власності належить нормативно-правовим актам Національної поліції МВС України: «Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони»: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 43; «Про організацію охорони майна фізичних і юридичних осіб органами та підрозділами поліції охорони за допомогою засобів охоронного призначення»: наказ МВС України від 23.06.2017 № 533; «Перелік технічних засобів, рекомендованих для організації охорони об'єктів і діяльності органів поліції охорони»: наказ Департаменту поліції охорони від 04.08.2017 № 107.

У своїй роботі І.О. Личенко також визначає, що на державу покладено обов'язок щодо створення системи правових способів та засобів щодо підтримання режиму охорони права власності. Адміністративно-правовий режим охорони у сфері власності – це особливий порядок адміністративно-правового регулювання, що відображає сукупність юридичних та організаційних засобів, що використовуються для закріплення правового стану відносин щодо володіння, користування та розпорядження майном та матеріального стану об'єктів права власності і спрямовані на забезпечення їх стійкого функціонування [11, с. 19]. Тому потребує окремого розгляду організація використання охоронної (охоронно-пожежної) сигналізації для охорони власності.

Поняття «організація» широко вживається в багатьох науках (філософії, математиці, економіці, соціології та ін.) і в практичній діяльності. Це поняття багатозначне. Найчастіше воно означає: внутрішню упорядкованість, узгодженість

взаємозалежних елементів цілого (системи). Виходячи з цього значення організації, ми можемо стверджувати, що *організація технічної охорони об'єктів – це комплексна система сертифікованих засобів виявлення, сповіщення та інших технічних засобів, призначена для створення необхідного рівня безпеки об'єкта і вирішення завдань, покладених на охоронну техніку при її експлуатації суб'єктами охорони у відповідності з нормативними документами.*

Практика показує, що застосування конкретної системи і типів технічних засобів охорони визначається вимогами суб'єктів охорони, кількістю об'єктів, що охороняються та їх віддаленістю від пункту централізованої охорони (ПЦО), на який передається інформація від технічних засобів охорони.

За допомогою технічних засобів охорони можна організувати три види охорони:

- 1) автономну охорону об'єктів;
- 2) централізовану охорону об'єктів.;
- 3) комбіновану охорону об'єктів.

Автономне встановлення технічних засобів охорони провадиться на окремо розташованому об'єкті охорони за допомогою ПКП, що встановлюється всередині об'єкта, датчиків, що до нього підключаються з'єднувальними лініями та світлових і звукових оповісників, що встановлюють зовні в зручному для огляду місці.

Централізована охорона об'єктів організується за допомогою пультів централізованого спостереження, які встановлюються на ПЦО, по абонентських телефонних лініях або радіоканалу. При цьому об'єкти обов'язково повинні бути оснащені технічними засобами охоронної та/або тривожної сигналізації.

Комбінована організація охорони об'єктів має на увазі певну комбінацію автономної й централізованої охорони. Наприклад, у робочий час об'єкт охороняється власними силами або силами сторонніх охоронних структур, а в неробочий час здається під охорону на ПЦО. Або цілодобово охороняється власною службою безпеки, але частина найбільш важливих приміщень об'єкта (сховище цінностей, кімнати зберігання зброї, наркотичних речовин тощо) одночасно охороняється за допомогою ПЦО, або на ПЦО виведена тільки тривожна сигналізація об'єкта. Така організація охорони характерна для об'єктів кредитно-фінансової сфери (банки, ощадкаси, пункти обміну валюти тощо), великих компаній і організацій, а також органів влади.

Підводячи підсумок, можемо констатувати, що охоронна техніка може розглядатись як: складова вчення спеціальна техніка правоохоронних органів, розділ дисципліни «Спеціальна техніка правоохоронних органів», засіб діяльності суб'єктів охорони щодо захисту власності. Охоронна техніка має чітко визначені завдання та свою систему, до якої входять загальні положення, галузь застосування та функціональне призначення засобів охоронної техніки.

Комплексному застосуванню технічних засобів охорони сприяють нормативно-правові акти, що належать до різних галузей права. Це, в свою чергу, стимулює розвиток організації використання охоронної техніки, яка складається з автономної, централізованої та комбінованої охорони об'єктів різних форм власності.

Список використаної літератури

1. Волхонский В.В. Устройства охранной сигнализации: 2-е изд., доп. и перераб. / В.В. Волхонский. – СПб. : Экополис и культура, 2000. – 312с. Volkhonskiy V.V. Ustroystvo okhrannoy signalizatsii: 2-ye izd., dop.i pererab. / V.V.Volkhonskiy. – SPb. : Ekopolis i kultura, 2000. – 312 s.
2. Груба И.И. Системы охранной сигнализации. Технические средства обнаружения / И.И. Груба. – М. : СОЛОН-ПРЕСС, 2012. – 220 с. Gruba I.I. Sistemy okhrannoy signalizatsii. Tekhnicheskie sredstva obnaruzheniya / I.I.Gruba. М. : SOLON-

PRESS, 2012. – 220 s.

3. Магауенов Р.Г. Системы охранной сигнализации: основы теории и принципы построения: Учебное пособие для вузов / Р.Г. Магауенов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Горячая линия – Телеком, 2008. – 496 с. Magauevov R.G. Sistemy okhrannoy signalizatsii: Uchebnoe posobie dlya vuzov / R.G.Magauevov. - 2-ie izd., pererab. i dop. – Goryachaya liniya – Telekom, 2008. – 496 s.

4. Мокренко П.В. Элементы і пристрої фізичної та електронної охорони об'єктів / П.В. Мокренко. – Львів : Фенікс, 2000. – 185 с. Mokrenko P.V. Elementy i pristroi fizychnoi ta elektronnoi okhorony obektov / P.V.Mokrenko. – Lviv : Feniks, 2000. – 185 s.

5. Рыжова В.А. Проектирование и исследование комплексных систем безопасности. – СПб: НИУ ИТМО, 2012. – 157 с. Ryzhova V.A. Proektirovanie i issledovanie kompleksnykh sistem bezopasnosti. – SPb. : NIU ITMO, 2012. – 157 s.

6. Синилов В.Г. Системы охранной, пожарной и охранно-пожарной сигнализации : учебник для нач. проф. образования / В.Г. Синилов. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Издательский центр «Академия», 2010. – 512 с. Sinilov V.G. Sistemy okhrannoy, pozharnoy i okhrannoy-pozharnoy signalizatsii : uchebnik dlya nach. prof. obrazovaniy / V.G.Sinilov. 5-ie izd., pererab. i dop. – M. : Izdatelskiy tsentr «Akademiya», 2010. – 512 s.

7. Хараберюш І.Ф. Протидія злочинності засобами спеціальної техніки: концептуальний підхід: монографія / І.Ф. Хараберюш. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2011. – 362 с. Kharaberyush I.F. Protydiya zlochinnosti zasobamy spetsialnoy tekhniki: kontseptualnyu pidkhid: monografiy / I.F.Kharaberyush. – Donetsk: Vyd-vo «Noulidzh», 2011. – 362 s.

8. Дементьев А.Н. Технические средства охраны: Учебное пособие / А.Н.Дементьев, Г.В.Дементьева. – Томск: кафедра ТУ, ТУСУР, 2012. – 119 с. Dementev A.N. Tekhnizeskie sredstva okhrany: Uchebnoe posobie / A.N.Dementev, G.V.Dementeva. – Tomsk: kafedra TU, TUSUR, 2012. . – 119 s.

9. Хараберюш І.Ф. Спеціальна техніка в органах внутрішніх справ. Загальна частина: Навчальний посібник / І.Ф.Хараберюш. – [4-е вид., перероб. і доп.]. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС України, 2013. – 246 с. Kharaberyush I.F. Spezialnaya tekhnika v organakh vnutrishnikh sprav. Zagalna chastyna: Navchalnyu posibnyk / I.F.Kharaberyush. – [4-ie vyd., pererod. i dop.]. – Donetsk: Donetskiiy yurydyznyy instytut MVS Ukrainy, 2013. – 246 s.

10. Специальная техника: курс лекций. – Новосибирск: кафедра КРтаМС НГАУ, 2015. – 128 с. Spezialnaya tekhnika: kurs lektsiy. – Novosibirsk: kefedra KРtaMS NPAU, 2015. – 128 s.

11. Личенко І.О. Адміністративно-деліктні аспекти захисту права власності: монографія / І.О. Личенко. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 216 с. Lyzenko I.O. Administratyvno-deliktни aspekty zakhystu prav vlasnosti: monografiya / I.O.Lyzenko. – Lviv: Lvivskiy derzhavnyy universytet vnutrishnikh sprav, 2011. – 216 s.

I. F. Haraberjush

ORGANIZATIONAL-LEGAL BASES OF PROTECTION OF THE PROPERTY MEANS OF SECURITY TECHNICS

In article the security technics as a scientific category, a discipline component «The Special technics of law enforcement bodies» and means of protection of objects is considered. As the scientific category security technics represents set of scientific positions and recommendations for application technical, programmno-technical, programm means,

substances, information systems, scientific and special methods of their use at performance of problems by subjects of security activity. Are defined system and problems of security technics. The system of security technics is made by elements which concern: general provisions, a direction of application and a functional purpose of means of security technics. Legal bases of use of security technics and organizational structures of its application for protection objects are allocated. It is shown that the regulatory legal acts making a legal basis of protection of the property and application technical means of protection, belong to various branches of the right. The category «the organisation of technical protection of objects» and its classification is defined.

Key words: *the security technics, security activity, a category, classification, the organisation.*

Стаття надійшла до редакції 30.03. 2018 р.

УДК 341.12

І. Ольшанецький

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ОСВІТУ АБО ОДНА З ПРОБЛЕМ У СПЕЦІАЛЬНИХ УСТАНОВАХ ДЛЯ ДІТЕЙ

Ця стаття присвячена науково-практичному дослідженню виконання спеціальними установами для дітей - виховними колоніями для неповнолітніх Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВС України) вимог ст.53 Конституції України в умовах сьогодення.

Метою статті є визначення існуючих проблем у діяльності виховних колоній для неповнолітніх ДКВС України на сучасному етапі.

У дослідженні застосовано формально-юридичний, порівняльно-правовий, логічний, а також метод системно-структурного аналізу.

Розглянуто особливості діяльності спеціальних установ для дітей виховних колоній для неповнолітніх ДКВС України. Встановлено, що засуджені неповнолітні, які відбувають покарання за вчинені злочини, навчаються в професійно-технічних училищах при виховних колоніях. Серед цих осіб, навчаються і неповнолітні засуджені пільгових категорій: діти-інваліди, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування. Підтверджено, що неповнолітні засуджені, у тому числі і пільгові категорії дітей, не отримують стипендіального забезпечення та оплати за виробничу практику, тобто є позбавленими права гарантованого ст.53 Конституції України на державну стипендію.

Ключові слова: *виховна колонія, Державна кримінально-виконавча служба України, Конституція України, кримінально-виконавче законодавство, прокуратура України.*

Постановка проблеми. Стаття 53 Конституції України гарантує кожному громадянину нашої держави право на освіту.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.